χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής, τα κράτη μέλη βαρύνει η υποχρέωση να λαμβάνουν, σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις τους, τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζουν, μεταξύ άλλων, τη νομότυπη εκτέλεση των πράξεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ, η δε Επιτροπή επιτελεί συμπληρωματική απλώς λειτουργία.

Από το σύστημα ελέγχου που καθιερώνεται με το άρθρο 9 του ίδιου κανονισμού προκύπτει ότι η λήψη και η ανάλυση δειγμάτων, όταν είναι αναγκαίες, πρέπει να διενεργούνται όχι από την Επιτροπή, αλλά από τα κράτη μέλη, είτε εξ ιδίας των κρατών αυτών πρωτοβουλίας, σύμφωνα με την υποχρέωση που υπέχουν από το προαναφερθέν άρθρο 8, παράγραφος 1, είτε κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του εν λόγω άρθρου 9.

Η Επιτροπή, θεσπίζοντας τις υπηρεσιακές οδηγίες εσωτερικής χρήσεως 88/C 264/03, με τις οποίες απονέμει στους υπαλλήλους της την εξουσία να προβαίνουν σε δειγματοληψίες, ανεξάρτητα από τα κράτη μέλη, και ρυθμίζει τον τρόπο της παρεμβάσεώς τους, δεν περιορίστηκε σε διασαφήνιση της ισχύουσας ρύθμισης, αλλά αποπειράθηκε να προσθέσει νέους κανόνες, μολονότι δεν είχε καμία σχετικά αρμοδιότητα. Για τον λόγο αυτό οι ανωτέρω εσωτερικές οδηγίες πρέπει να ακυρωθούν.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση C-366/88 *

I — Περιστατικά και διαδικασία

1. *Νομικό πλαίσιο*

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93), καθιερώνει ένα σύστημα άμεσης κοινοτικής χρηματοδοτήσεως των επιστροφών λόγω εξαγωγής προς τις τρίτες χώρες και των παρεμβάσεων για τη ρύθμιση των γεωργικών αγορών από το τμήμα Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ). Στην όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού αναφέρεται ότι οι δαπάνες της Κοινότητας πρέπει να αποτελούν αντικείμενο επισταμένων ελέγχων.

Κατά το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού, τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής όλα τα αναγκαία για την εύρυθμη λειτουργία του Ταμείου στοιχεία και λαμβάνουν κάθε μέτρο που μπορεί να διευκολύνει τους ελέγχους τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί χρήσιμο να ενεργήσει στο πλαίσιο της διαχειρίσεως της κοινοτικής χρηματοδοτή-

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

σεως, συμπεριλαμβανομένων των επιτοπίων ελέγχων.

Κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, οι υπάλληλοι οι εντεταλμένοι από την Επιτροπή για τους επιτοπίους ελέγχους έχουν δικαίωμα ελέγχου των βιβλίων και κάθε άλλου εγγράφου που έχει σχέση με τις δαπάνες που χρηματοδοτεί το Ταμείο· μεταξύ άλλων, μπορούν να ελέγχουν:

α) το σύμφωνο της διοικητικής πρακτικής προς τους κοινοτικούς κανόνες·

β) την ύπαρξη των αναγκαίων δικαιολογητικών εγγράφων και τη συμφωνία τους με τις χρηματοδοτούμενες από το Ταμείο πράξεις·

γ) τους όρους υπό τους οποίους διενεργούνται και ελέγχονται οι πράξεις που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο.

Η Επιτροπή ειδοποιεί εγκαίρως, πριν από τον έλεγχο, το κράτος μέλος στο οποίο ενεργείται ο έλεγχος ή στο έδαφος του οποίου γίνεται ο έλεγχος αυτός. Στον έλεγχο μπορούν να μετέχουν και υπάλληλοι του ενδιαφερομένου κράτους μέλους.

Εφόσον ζητηθεί από την Επιτροπή και συμφωνήσει το κράτος μέλος, ενεργούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους αυτού έλεγχοι ή έρευνες σχετικά με τις πράξεις που προβλέπονται στον ανωτέρω κανονισμό. Στον έλεγχο ή την έρευνα μπορούν να μετέχουν και υπάλληλοι της Επιτροπής.

Δυνάμει της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία και κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, θεσπίζει, εφόσον είναι αναγκαίο, τους γενικούς κανόνες εφαρμογής του άρθρου αυτού. Μια διυπηρεσιακή ομάδα εργασίας, την οποία συνέστησε η Επιτροπή στις 7 Ιανουαρίου 1987, κατάρτισε υπηρεσιακές οδηγίες εσωτερικής χρήσεως σχετικά με ορισμένες διοικητικές και τεχνικές λεπτομέρειες που πρέπει να εφαρμόζονται από τους υπαλλήλους που έχουν εξουσιοδοτηθεί από την Επιτροπή για τη λήψη δειγμάτων και την ανάλυση των προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο διαχειρίσεως και ελέγχου του ΕΓΤΠΕ (στο εξής: εσωτερικές οδηγίες), η δε Επιτροπή ενημέρωσε σχετικά την επιτροπή ΕΓΤΠΕ στις 15 Σεπτεμβρίου 1988. Οι οδηγίες αυτές δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα στις 11 Οκτωβρίου 1988 (ΕΕ C 264, σ. 3).

Οι αιτιολογικές σκέψεις των εσωτερικών οδηγιών αναφέρονται στον προαναφερθέντα κανονισμό 729/70, και συγκεκριμένα στο άρθρο 9 του κανονισμού αυτού. Στις αιτιολογικές αυτές σκέψεις εκτίθεται ότι η λήψη δειγμάτων και η ανάλυσή τους έχουν γίνει όλο και περισσότερο απαραίτητες για τη διενέργεια των ελέγχων στο πλαίσιο του ΕΓΤΠΕ. Προς τούτο πρέπει να καθιερωθούν ορισμένοι διοικητικοί και τεχνικοί κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται από τους υπαλλήλους της Επιτροπής κατά τη διενέργεια των ανωτέρω ελέγχων.

Στις 29 Ιανουαρίου 1988 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου [COM(87) 694 τελικό], περί των γενικών κανόνων σχετικά με την άσκηση ελέγχων στον αμπελοοινικό τομέα (ΕΕ C 24, σ. 8). Η πρόταση αυτή στηρίζεται στο άρθρο 79, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 822/87 του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1987, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς (ΕΕ L 84, σ. 1). Σκοπός της προτάσεως είναι η θέσπιση κανόνων για τη βελτίωση των ελέγχων στον αμπελοοινικό τομέα. Η πρόταση προβλέπει αφενός κοινοτικές δομές που δίνουν τη δυνατότητα σε ορισμένους ειδικευμένους υπαλλήλους της Επιτροπής να παρεμβαίνουν στον τομέα αυτό, αφετέρου δε ορισμένους κανόνες για τη συνεργασία των υπαλλήλων αυτών με τις εθνικές υπηρεσίες ελέγχου. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, της προτάσεως προβλέπει ότι ο κανονισμός δεν επηρεάζει την εφαρμογή στα κράτη μέλη των κανόνων που

αφορούν τους κοινοτικούς ελέγχους δαπανών. Αποτέλεσμα της προτάσεως ήταν η έκδοση του κανονισμού (ΕΟΚ) 2048/89 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουνίου 1989 (ΕΕ L 202, σ. 32).

2. *Ιστορικό της διαφοράς*

Τον Απρίλιο και τον Ιούλιο 1987 η Επιτροπή ζήτησε από τις γαλλικές αρχές, δυνάμει του προαναφερθέντος κανονισμού 729/70, να της παραδώσουν ορισμένα δείγματα οίνων που είχαν ληφθεί από γάλλους δημοσίους υπαλλήλους. Οι γαλλικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή για τα αποτελέσματα των αναλύσεων των δειγμάτων αυτών χωρίς να της παραδώσουν τα ίδια τα δείγματα.

Κατόπιν της αρνήσεως αυτής, η Επιτροπή κίνησε κατά της Γαλλικής Δημοκρατίας τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 169 της Συνθήκης ΕΟΚ. Η δε Γαλλική Δημοκρατία άσκησε προσφυγή, βάσει των άρθρων 173 και 174 της Συνθήκης, με την οποία ζητεί την ακύρωση των εσωτερικών οδηγιών.

3. *Διαδικασία*

Το δικόγραφο της προσφυγής της Γαλλικής Κυβερνήσεως πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 16 Δεκεμβρίου 1988.

Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικώς.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

Το Δικαστήριο κάλεσε πάντως τη Γαλλική Κυβέρνηση να απαντήσει εγγράφως σε μία ερώτηση και την Επιτροπή να του ανακοινώσει το περιεχόμενο ενός εγγράφου.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Η Γαλλική Κυβέρνηση, προσφεύγουσα, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να ακυρώσει το έγγραφο 88/C 264/03, το οποίο φέρει τον τίτλο « Υπηρεσιακές οδηγίες εσωτερικής χρήσης σχετικά με τη λήψη δειγμάτων και την ανάλυση των προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο διαχείρισης και ελέγχου του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων »·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Η Επιτροπή, καθής, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III — Λόγοι ακυρώσεως και επιχειρήματα των διαδίκων

Επί του παραδεκτού

Με το υπόμνημα αντικρούσεως η *Επιτροπή* πρότεινε ένσταση απαραδέκτου, ισχυριζόμενη ότι οι εσωτερικές οδηγίες δεν συνιστούν πράξη κατά της οποίας να μπορεί να ασκηθεί προσφυγή δυνάμει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΟΚ.

Σχετικά η Επιτροπή αναφέρεται στη νομολογία του Δικαστηρίου, ιδίως δε στην απόφαση της 11ης Νοεμβρίου 1981, IBM (60/81, Συλλογή 1981, σ. 2639). Κατά την Επιτροπή, οι εσωτερικές οδηγίες είναι καθαρά εσωτερικής φύσεως και δεν έχουν καμία έννομη ή οικονομική συνέπεια για τους επιχειρηματίες ή τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι, κατά τις εσωτερικές οδηγίες, οι δαπάνες για τη δειγματοληψία βαρύνουν την Επιτροπή, οι προς ανάλυση ποσότητες περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο για τον έλεγχο και τα μη χρησιμοποιηθέντα δείγματα επιστρέφονται στον κύριό τους.

Επιπλέον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το Δικαστήριο με την απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής (114/86, Συλλογή 1988, σ. 5289), έκρινε ότι δεν υπόκεινται στην άσκηση προσφυγής δυνάμει του άρθρου 173 της Συνθήκης οι οδηγίες που είναι καθαρά εσωτερικής και προπαρασκευαστικής φύσεως.

Η *Γαλλική Κυβέρνηση* αμφισβητεί το βάσιμο της ενστάσεως απαραδέκτου και αποκρούει τη δυνατότητα συγκρίσεως των εσωτερικών οδηγιών εν προκειμένω με τις οδηγίες που αφορούσε η απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1988 (όπ. π.). Κατόπιν αυτού αναφέρεται στη φύση της επίδικης πράξης.

Η Γαλλική Κυβέρνηση παρατηρεί ότι εν προκειμένω οι εσωτερικές οδηγίες προσθέτουν γενικούς εκτελεστικούς κανόνες στους κανόνες που περιέχει το άρθρο 9 του κανονισμού 729/70. Από τις αιτιολογικές σκέψεις των εσωτερικών οδηγιών προκύπτει ότι πρόκειται για συμπληρωματικά μέσα έρευνας, πέραν των όσων προέβλεπε ήδη το άρθρο 9 του κανονισμού 729/70· άρα επιβάλλουν νέες υποχρεώσεις στις διοικητικές υπηρεσίες των κρατών μελών και στους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες. Έτσι, τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να παρέχουν τεχνική υποστήριξη στις δειγματοληψίες που πραγματοποιούν οι κοινοτικοί υπάλληλοι. Επιπλέον, οι εσωτερικές οδηγίες καθιστούν αναγκαία την τροποποίηση της γαλλικής νομοθεσίας όσον αφορά τις αρμοδιότητες των υπαλλήλων της γαλλικής διοικήσεως και τις υποχρεώσεις των επιχειρηματιών.

Επί της ουσίας

1. *Αναρμοδιότητα της Επιτροπής*

Η *Γαλλική Κυβέρνηση* υποστηρίζει καταρχάς ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας τις επίμαχες οδηγίες, υπερέβη τις αρμοδιότητες που της απονέμουν ο κανονισμός 729/79 και το άρθρο 43 της Συνθήκης. Πράγματι, οι πληροφορίες ή τα στοιχεία που, δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 729/70, πρέπει να τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής από τα κράτη μέλη δεν περιλαμβάνουν τη λήψη και ανάλυση δειγμάτων.

Εξάλλου, η παράγραφος 2 του ίδιου αυτού άρθρου 9 περιορίζει την έκταση των ελέγχων που διενεργούν οι εντεταλμένοι υπάλληλοι της Επιτροπής στους ελέγχους βιβλίων και εγγράφων και στους λογιστικούς ελέγχους. Αντίθετα, η λήψη και η ανάλυση δειγμάτων αποτελούν υλικές πράξεις, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στους ελέγχους αυτούς. Κατά συνέπεια, σκοπός των εσωτερικών οδηγιών είναι η θέσπιση νέων γενικών κανόνων: οι κανόνες όμως αυτοί πρέπει να θεσπίζονται με κανονισμό του Συμβουλίου, δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 729/70 ή μάλιστα του άρθρου 43 της Συνθήκης ΕΟΚ.

Η *Επιτροπή* απορρίπτει τη συσταλτική ερμηνεία του άρθρου 9 του κανονισμού 729/70 την οποία προτείνει η Γαλλική Κυβέρνηση. Η ερμηνεία αυτή θα είχε το αποτέλεσμα να στερεί από την Επιτροπή τη δυνατότητα εξακριβώσεως των απατών. Από την ίδια τη διατύπωση του άρθρου 9, η οποία είναι εξαιρετικά ευρεία, προκύπτει ότι οι εντεταλμένοι από την Επιτροπή υπάλληλοι δεν υποχρεούνται να περιοριστούν μόνο στον έλεγχο των βιβλίων και στον λογιστικό έλεγχο. Οι επιτόπιοι όμως έλεγχοι που αναφέρονται στην παράγραφο 2, στοιχείο γ), του ίδιου άρθρου αφορούν τους όρους υπό τους οποίους διενεργούνται οι πράξεις που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο: επομένως πρέπει να περιλαμβάνουν και τη λήψη και την ανάλυση δειγμάτων. Στο σημείο αυτό η Επιτροπή αναφέρεται στην απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Φεβρουαρίου 1989, Ελληνική Δημοκρατία κατά Επιτροπής (214/86, Συλλογή 1989, σ. 367).

Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι οι εσωτερικές οδηγίες δεν δημιουργούν καμία πρόσθετη νομική ή οικονομική ευθύνη των επιχειρηματιών ή των κρατών μελών σε σχέση με τις διατάξεις που υφίσταντο ήδη στο πλαίσιο της χρηματοδοτήσεως από το ΕΓΤΠΕ. Κατά συνέπεια, οι εσωτερικές οδηγίες δεν είναι δυνατόν να έχουν τον χαρακτήρα «γενικών κανόνων εφαρμογής» κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 729/70.

2. *Κατάχρηση εξουσίας*

Η *Γαλλική Κυβέρνηση* υποστηρίζει επιπλέον ότι το μέτρο της Επιτροπής σε σχέση με τη λήψη και την ανάλυση δειγμάτων συνιστά κατάχρηση εξουσίας.

Η Γαλλική Κυβέρνηση αναφέρεται στην πρόταση κανονισμού σχετικά με τους ελέγχους στον αμπελοοινικό τομέα. Κατά τις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν στα πλαίσια του Συμβουλίου επί της προτάσεως αυτής ανέκυψαν ορισμένες δυσχέρειες επί του ζητήματος ακριβώς των αρμοδιοτήτων σε σχέση με τη δειγματοληψία. Λόγω των δυσχερειών αυτών η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι οι εσωτερικές οδηγίες θα είχαν οριστικό χαρακτήρα και θα δημοσιεύονταν στην Επίσημη Εφημερίδα: έτσι, σφετερίστηκε μια εξουσία που δεν της ανήκε, περνώντας από τις δυσχερείς διαπραγματεύσεις στα πλαίσια του Συμβουλίου στον ειδικό τομέα των αμπελοοινικών προϊόντων σε μονομερή απονομή στους υπαλλήλους της Επιτροπής ευρείας εξουσίας να λαμβάνουν αποφάσεις σε όλους τους τομείς που υπάγονται στην κοινή οργάνωση αγορών.

Η *Επιτροπή* τονίζει ότι ο σκοπός των εσωτερικών οδηγιών είναι τελείως διαφορετικός από τον σκοπό της προαναφερθείσας πρότασης. Σκοπός της τελευταίας αυτής είναι η καθιέρωση της διενέργειας, σε ορισμένο τομέα, ελέγχων που βαίνουν πολύ πέραν των οικονομικών θεμάτων. Αντίθετα, οι εσωτερικές οδηγίες, μολονότι ισχύουν για όλα τα γεωργικά προϊόντα που διέπονται από κοινή οργάνωση, αφορούν μόνο τις οικονομικές πλευρές. Η Επιτροπή υπενθυμίζει επιπλέον ότι το νόμιμο έρεισμα καθεμιάς από τις δύο αυτές πράξεις είναι διαφορετικό. Η Επιτροπή εφιστά την προσοχή επί του άρθρου 1, παράγραφος 2, της προτάσεως, το οποίο προβλέπει (στην αρχική του διατύπωση) τα εξής:

«Ο παρών κανονισμός δεν επηρεάζει την εφαρμογή στα κράτη μέλη των κανόνων που αφορούν:

...

...

τους κοινοτικούς ελέγχους δαπανών».

Η διάταξη αυτή, όπως ισχύει σήμερα, προβλέπει ότι ο κανονισμός δεν επηρεάζει τους κοινοτικούς ελέγχους που διενεργούνται κατά το άρθρο 9 του κανονισμού 729/70 (άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 2048/89).

IV — Απάντηση στην ερώτηση του Δικαστηρίου

Το Δικαστήριο ζήτησε από τη Γαλλική Κυβέρνηση να εξηγήσει λεπτομερέστερα ποιες είναι οι νέες νομικές ή οικονομικές συνέπειες για τους επιχειρηματίες ή τα κράτη μέλη σε σχέση με τις συνέπειες που είχε ο προαναφερθείς κανονισμός (ΕΟΚ) 729/70. Στην ερώτηση αυτή η Γαλλική Κυβέρνηση έδωσε την εξής απάντηση.

Σε απόλυτα θεωρητικό πεδίο δεν θα υπάρξει κανονικά καμία συνέπεια από την εφαρμογή των επίμαχων οδηγιών, καθόσον οι οδηγίες αυτές αποτελούν εσωτερικά μέτρα της Επιτροπής και δεν μπορούν να αντιτάσσονται στα κράτη μέλη ή τους επιχειρηματίες. Οι οδηγίες αυτές όμως δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα και από τη διατύπωσή τους συνάγεται ότι έχουν για τα κράτη μέλη και τους επιχειρηματίες νομικές και οικονομικές συνέπειες που δεν υπήρχαν μέχρι τότε, καθόσον βαίνουν πέραν της απλής ερμηνείας και αποβλέπουν στην καθιέρωση νέων κανόνων του κοινοτικού δικαίου. Οι εσωτερικές οδηγίες αποτελούν νέα πρακτική σε σχέση με τους ελέγχους του άρθρου 9 του κανονισμού 729/70. Η ερμηνεία του άρθρου αυτού που γινόταν δεκτή μέχρι τότε από τα κράτη μέλη και από την Επιτροπή περιοριζόταν στη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, οι οποίοι δεν περιελάμβαναν τη δειγματοληψία.

Νομικές συνέπειες

Οι εσωτερικές οδηγίες επιβάλλουν επομένως στα κράτη μέλη να προβλέψουν στο εθνικό δίκαιο την υποχρέωση των επιχειρηματιών να δέχονται τη διενέργεια κοινοτικών δειγματοληπτικών ελέγχων από τους υπαλλήλους της Επιτροπής. Επιπλέον, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να βοηθεί στη διενέργεια των ελέγχων αυτών.

Οι επιχειρηματίες πρέπει να δέχονται τη διενέργεια των κοινοτικών δειγματοληπτικών ελέγχων. Επιπλέον, οι εσωτερικές οδηγίες μπορούν να έχουν συνέπειες σε σχέση με το επαγγελματικό απόρρητο των επιχειρηματιών όσον αφορά την παρασκευή ή κατασκευή των προϊόντων τους. Πράγματι οι υπάλληλοι της Επιτροπής έχουν την εξουσία να ζητήσουν από τους επιχειρηματίες να μάθουν μέχρι και τις μεθόδους παρασκευής και τη σύνθεση των προϊόντων τους (σημείο 8 των εσωτερικών οδηγιών).

Οικονομικές συνέπειες

Τα κράτη μέλη ενδέχεται να επιβαρυνθούν επιπρόσθετα λόγω της τεχνικής υποστηρίξεως που θα παρέχουν οι εθνικοί ελεγκτές στους υπαλλήλους της Επιτροπής κατά τη διενέργεια των δειγματοληπτικών ελέγχων. Οικονομικές συνέπειες μπορούν επίσης να προκύψουν από την υποβολή αιτήσεων δικαστικής προστασίας κατά ασυμβίβαστων προς το εθνικό δίκαιο μεθόδων καταστολής των απατών των επιχειρηματιών.

Πρόθετες δαπάνες για τους επιχειρηματίες ενδέχεται να προκαλέσει η εφαρμογή του σημείου 2, τρίτη παράγραφος, των εσωτερικών οδηγιών, το οποίο ορίζει ότι « η μεταφορά και η φόρτωση των εμπορευμάτων στον τόπο όπου πραγματοποιούνται η δειγματοληψία, οι ενέργειες αφαίρεσης της συσκευασίας και ανασυσκευασίας γίνεται υπ' ευθύνη του ιδιοκτήτη ή

του αντιπροσώπου του». Η Γαλλική Κυβέρνηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι φορτώσεις και εκφορτώσεις και η ενδεχόμενη χειροτέρευση των ελεγχόμενων προϊόντων θα βαρύνουν τους επιχειρηματίες. Επιπλέον, το σημείο 7, δεύτερη παράγραφος, των εσωτερικών οδηγιών αποκλείει τη δυνατότητα αποζημιώσεως των επιχειρηματιών για τα δείγματα που θα χάνουν λόγω του ελέγχου ολόκληρη ή μέρος της εμπορικής τους αξίας.

P. J. G. Kapteyn
εισηγητής δικαστής